

III.

Det høje Ministerium har i sin Skrivelse af 18de Marts 1892 sagt med Hensyn til Afgivelsen af det store kongelige Biblioteks Dublet-Samling af den danske Litteratur til Aarhus-Biblioteket: „Dog maa det være det store kongelige Bibliotek forbeholdt at udtage saavel af den foreliggende Dublet-samling som af de fremtidige aarlige Afleveringer, hvad det maatte have særlig Brug for“. Føres den Tanke, som ligger til Grund for denne Bestemmelse, videre, bringes man let til at foreslaa Sagen ordnet paa den Maade, at Aarhus-Biblioteket bliver en Filial af det store kongelige Bibliotek, saaledes at dette vedblivende modtager Bogtrykernes aarlige Afleveringer, holder den nødvendige Kontrol med, at disse udføres i Overensstemmelse med Forordningen af 20de Januar 1832, og drager Omsorg for, at Manglerne blive bragte i Rigtighed. En eller to Gange om Aaret ville saa alle de fra Bogtrykkerne modtagne Tryksager blive oversendte til Aarhus. Da Biblioteket her maa have den Forpligtelse at eje hvert Aars danske Litteratur komplet, og det netop vil være de almindeligt efterspurgte populære Bøger og de meget brugte Bøger, som det store kongelige Bibliotek vil holde tilbage, da de let slides op i Løbet af saa Aar, bør der sørges for, at Aarhus-Biblioteket straks udstyres med Midler til at erstatte, dels hvad det ikke modtager fra først af, dels hvad der aarlig holdes tilbage. Til Køb og Indbinding af saadanne Bøger maa der da aarlig stilles Aarhus-Biblioteket en Sum til Raadighed. Men det bør maasse tages under Overvejelse, om ikke Afleveringen af det ene Eksemplar af de uden for Kjøbenhavn udkommende Aviser kan foregaa direkte fra Bogtrykkerne til Aarhus-Biblioteket — isvrigt i Overensstemmelse med Lovens Ord.

Det er ovenfor blevet fremhævet, at Indlemmelsen af en meget stor Del af det forenede Stifts- og Skole-Bibliotek i det nye paatænkte Stats-Bibliotek i Aarhus vil bidrage til at give dette en noget universel Karakter. Men skal dette Forhold have nogen sand Betydning, saa maa der sørges for, at den paagældende Del af Biblioteket kan vokse, hvilket kan ske derved, at der tilstaaes det en aarlig Sum til Indkøb af fremmed Litteratur. Under Kommissionens Forhandling herom er det blevet fremhævet, at Biblioteket utvivlsomt vil blive af større Nytte for Befolkningen, naar det faar en nogenlunde universel Karakter ved Siden af den stærkt fremtrædende nationale igennem den danske Litteratur, og at netop Hensynet dertil maa antages at ville lette Sagens Gennemførelse; at Haandbøger og Oversigter i de forskellige Videnskaber fortjene at anskaffes; at det er ønskeligt, at tekniske Bøger komme i Betragtning — der er hyppig Spørgsmaal om Laan af saadanne Bøger ved det forenede Stifts- og Skole-Bibliotek —; at de vigtigste udenlandske Tidsskrifter af almindeligt Indhold blive holdte. Som Resultat af Diskussionen herom vedtoges følgende: Kommissionen udtaler som sin Mening, „at Biblioteket skal tjene til Fremme af almindelig Oplysning, at det ikke kan være anlagt paa Specialstudier, men dog saa vidt muligt bør sættes i Stand til at tilfredsstille særlige Ønsker om Bøgers Anskaffelse, naar disse ikke gaa for dybt ind i Videnskabens Undersøgelser, thi saadanne maa det overlades Landets store Biblioteker at anskaffe. Ved Bibliotekets Sammensætning — og i forøget Grad, naar den Wegenerste Bogsamling bliver forenet med det — vil der fra først af være givet Lejlighed til, at Skrifter tagne fra den fremmede Litteratur kunne knyttes til det.“ — Der kunde ved Ordningen af Biblioteket gaas frem saaledes, at der ikke bliver en særlig Afdeling for den danske Litteratur, som i det store kongelige Bibliotek, men at denne smeltes sammen med den fremmede til een Helhed.

Endnu een Bemærkning skal fremsættes paa dette Punkt. Hensynet til den Maade, paa hvilken den danske Litteratur kommer til Biblioteket, nemlig ved den pligtmæssige